

llavors havia existit ben poca influència castellana: «no te'n vages cap vegada que no me digues: —Don Fausto, *bon dia* tenga— o —*bones tardes* tenga—, segons sia s'hora», P. d'A. Penya, *I. d'Or* 1, 81. —³ Un altre resultat de l'ús del ll. *dies* en romànic veig en el fet que el ms. B de les *Vides de Sants* del S. XIII, de llenguatge molt rossellonès, usa aquesta forma com a predicat singular: «quant fo feyt *dies clars*» (mentre que el ms. P té *dia clar* en el mateix pasatge, f° 40v2). Cf. encara «fer una cosa *de dies*» o «*de nits*». —⁴ Se sent pertot més o menys, potsers més en el Nord-est del Principat que enllloc. Barceloní de dotze anys i educat en una família de llenguatge ric i estrictament unilingüe, recordo que ho vaig sentir per primera vegada en una estada a l'Empordà i vaig haver de preguntar què volia dir, quan una jove vaquera demanava a un vell que l'afavorís als ulls d'un xicot. És clar que és conegut pertot. —⁵ P. Coromines havia escrit *que el faci de bo*, en la «Notícia preliminar» de *L'Eunuc* de Terenci, i Carles Riba s'excedí segurament (com de vegades ho feia) en corregir-li-ho en *que li faci de bo*. —⁶ Em sento bastant escèptic davant els qui han assegurat que en la frase mallorquina *quatre gats i un boi*, equivalent de la general *són quatre gats*, hi ha una variant del cat. modern *boig* 'foll': «no som quatre gats i un *boy*, no, els qui parlam català», Ant. M. Alcover, *BDLC* VII, 127. L'aplicació de *boig* en una combinació així fóra bastant inesperada; ¿i per què aqueixa estranya *-i*, quan a Mallorca *-ig* sona sempre *è*? ¿No es tractaria ací d'una antiga estereotipació abreujada d'una frase com *bo i ningú*? Això no és pas evident que vagi esdevenir-se, però allò altre ni té res d'evident ni es poden aduir paral·lels de les dues anomalies assenyalades. —⁷ *Bé, prou, bé-bé, va bé...* són tan expressius o més i cobreixen tots els usos d'aquella lletja expressió. Però després ha sorgit un succedani, molt més horrible, ordinari i vulgar. ¿Per què hi ha tan poca reacció contra el lletgíssim *vale*? Deiem *va bé!*, *vaja, bé bé, ja pot anar...* —⁸ Ant. M. Alcover, *BDLC* x, 99. «*Bono* —digué el senyor—. Véns disposta a quedar? —Sí, mentre facis *bonda*», Villalonga, *Bearn*, pp. 19, 137. —⁹ «Començà, per enveja, a mesclar-lo mal ab les gents; ¿què féu aquest *abonat* e honrat hom, vehent-li malícia tan gran? Dix: —Lo exemple vull tenir de Jh. Christ ---», *Quar.*, 233.87. «Les mosses són aixís, però ja posarà 'ls peus plans des-endavant, jo t'ho *abono*», MVayreda, *Puny*, x, 161. Ind. Pres. 3 *abòna*, MGadea, *Terra del Xè* I, 287. El cast. *abonar* en molts sentits comparables, ja en Nebrija 1495, i d'ací passà a alguns autors italians *abonare* «approvare, ratificare» (Zaccaria). Pel que fa a l'homònim *abonner* afrancesat, ja critica l'usar-lo com a cast. *abonar* Baralt, 1855-75; en francès cf. Sainéan, *Sources Indig.* I, 125.

LLISTA CORRELATIVA DE FRASEOLOGIA, DERIVATS I COMPOSTOS: *bona cosa, bons dies, bones tardes, bona*

nit, bones Pasqües, bona-nat, bona-nada, boronat, tenir de bo amb algú, fer de bo, bo de fer, de bon fer, fer bo, fer bon + inf., bo a + inf., de bo, de bo de bo, de debò, de bon de veres, de debones, bo i + llest / acabat / triat / guarnit / ple / dret / ..., bona i + tota / ..., boni, bueno, beno, bono, bonam, bonança, bonàs, bonatxàs, bonatxó, bonatxot, bondat, bondadós, fer bonda, fer bondat, bonejar, bonesa, bonible, abonar, abonar-se, abonament, bonament, bonarbre, bonaubre, bonastruc, bonaüirat, bonaüirança, bonaventura, bonaventurós, bonavoia, bonaboa, bonhome, bonhomia, bonhomíós, bonificar, bonificació, bonificable, bonificant, bonificatiu, bonjan, bonjanisme, bonjesús, bonjorn, bonpassar, bonprou, bon mercat.

BOA, 'gran serp tropical', pres del ll. *boa* 'serp d'aigua'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*; Verdager, 1877.

Repetidament a l'*Atlàntida*, com en el passatge ben recordat de la segona estrofa: «Van per muntar-se les tallantes proes, / com, al sol del desert enceses, *boes*, / per morir una o altra a rebolcons». Sobre l'etimologia i història romànica d'aquest llatí recent, es trobaran alguns detalls més en el DCEC, s. v.; Friederici, *Am. Wb.*, p. 677; Lokotsch, *Wb. der Amer. in Deutschen*, s. v. El fr. *boa* s'aplicà per comparació a un abrillat enroscat que duen les dones al coll, i en aquest sentit l'hem pres nosaltres del francès, conservant-li llavors l'accentuació *boà*, que té el mot en aqueixa llengua en totes les seves accepcions [c. 1900, Pons i Massaveu].

Boada, V. *buada* Boata, V. *buata* Bobià, V. *DECH*, nota s. v. *bobo* Bòbila, V. *buada*

BOBINA, mot tècnic de teixits i d'electricitat, pres del fr. *bobine* 'rodet', 'bobina', mot de creació expressiva, relacionat amb el fr. popular *babine* 'llavi', per al·lusió a la vora o rebava del rodet. □ 1.ª doc.: indirectament consta que ja s'usava en català c. 1700; 1901, Careta, *Dicc. Barbr.*, s. v. *bobinuar*; 1916, R. Pons, *Voc. I. Tèxtils*, *BDC* IV, 72; i en diccs. de c. 1900.

El *DAut.*, el 1726, diu que en castellà només s'usava a Aragó, i donada la història de la indústria tèxtil és evident que l'ús entre aragonesos no podia ser més que un pàllid reflex de l'ús en català, com sigui que la fabricació de teixits fou sempre activíssima en les terres catalanes, quasi nulla a les aragoneses, i a Catalunya no cessà de modernitzar-se en els Ss. XVII-XVIII i següents o bé per «Aragó» entén 'Corona de Aragó', i llavors, vol dir 'en català'.

D'altra banda Careta, que disposava d'abundant i bona informació personal en tecnicismes d'oficis, testifica que el groller gal·licisme *bobinuar* s'usava a Sallent. No s'ha de confondre aquest mot amb el nom de la borraginàcia *bovina* (que Escrig grafia malament *bobina*). Per a l'origen del mot francès, veg. Spitzer, *ZRPh.* XLVI, 588; Sainéan, *Sources Indig.* I, 427; Bloch, s. v.; FEW I, 417 [§§ 2, 5, 6, 7]; DCEC I,